

Klasa:UP-I-344-08/09-01/29
Ur.broj:376-04-09-2 MB/KŽ
Zagreb, 24. kolovoza 2009. godine

Sukladno članku 114. stavku 1. točki 17. i 19., članku 114. stavku 6. i članku 116. Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine br. 73/08, dalje u tekstu: ZEK), nakon provedenog postupka stručnog nadzora nad trgovačkim društvom HT-Hrvatske telekomunikacije, Zagreb, Savska cesta 32 u svezi utvrđivanja zakonitosti postupanja HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. prema članku 61. ZEK-a – regulatorne obveze pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže, zbog privremene obustave ADSL Transport usluge trgovačkom društvu Metronet telekomunikacija d.d., nadzornik elektroničkih komunikacija (nadzornik) Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM) donosi sljedeće

RJEŠENJE

- I. Nalaže se trgovačkom društvu HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., Zagreb, Savska cesta 32 (HT), da odmah po primitku ovog rješenja ponovno omogući pristup i korištenje posebnih dijelova mreže radi uspostave ADSL Transport usluge krajnjim korisnicima Metronet telekomunikacija d.d. (Metronet), Zagreb, Ulica grada Vukovara 269D, te o provedenom bez odgode obavijesti HAKOM.
- II. Zabranjuje se HT-u svako daljnje uskraćivanje pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže obustavom ADSL Transport usluge krajnjim korisnicima Metroneta pod uvjetom da Metronet podmiruje svoja dospjela i neosporena dugovanja unutar rokova određenih Dodatkom Standardne ponude HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za davatelje usluga pristupa Internetu koji se odnosi na širokopojasni pristup internetu.
- III. U slučaju nepostupanja po rješenju, nadzornik elektroničkih komunikacija izreći će odgovornoj osobi u trgovačkom društvu HT-Hrvatske telekomunikacije d.d. upravnu mjeru izraženu u novčanom iznosu u visini do dvadesetostruke prosječne plaće u Republici Hrvatskoj u proteklom tromjesečju. Svaka sljedeća upravna mjera izriče se u dvostrukom iznosu.
- IV. Ovo rješenje objavit će se u „Narodnim novinama“ i na službenim stranicama Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije.

Obrazloženje

Temeljem dopisa Metroneta od dana 18. kolovoza 2009. godine kojim je izvijestio HAKOM o privremenoj obustavi pružanja ADSL Transport usluge od strane HT-a s danom 17. kolovoza 2009.g., čime je korisnicima Metroneta (Croatia osiguranje, Merkator, sportske kladionice, OMV i dr), obustavljen pristup u svrhu pružanja širokopojasnih ADSL Internet usluga, HAKOM je, sukladno nadležnosti (članak 12. stavak 1. točka 13. te članku 113. stavku 1. ZEK-a), dopisom od dana 18. kolovoza 2009.g. upućenim HT-u pokrenuo postupak stručnog nadzora.

Nadzornik je sukladno nadležnosti iz članaka 114. 115. i 116. ZEK-a proveo stručni nadzor nad obavljanjem djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga te ostvarivanja regulatornih obveza operatora sa značajnom tržišnom snagom – HT-a i to radi privremene obustave pristupa u svrhu pružanja širokopojsnih ADSL Internet usluga krajnjim korisnicima Metroneta.

O predmetnom isključenju HT je HAKOM-u uputio dopis od 12. kolovoza 2009.g. u kojem su navedeni razlozi najavljene privremene obustave ADSL Transport usluge Metronetu i to:

- „Obzirom da niste podmirili svoje obveze za isporučenu ADSL Transport uslugu od travanja 2009.g., sukladno Dodatku Standardnoj ponudi HT-a za davatelje usluga pristupa internetu (Opći uvjeti za pružanje ADSL Transport usluga) članak 14. stavak 1. i 2., pokrenut ćemo privremenu obustavu usluge s danom 17.08.2009.g.“

te

- „Obzirom da Metronet telekomunikacije d.d. ima obvezu po navedenom Dodatku (Općim uvjetima) dostaviti jedan od instrumenata osiguranja plaćanja molimo da nam dostavite 8 bjanko zadužnica po 100.000,00 kuna.“ U nastavku dopisa HT navodi: „Ponovno uključenje usluge bit će moguće nakon što izvršite vaše obveze“.

HAKOM je proveo raščlambu opisanog činjeničnog stanja te propisanog u Dodatku Standardnoj ponudi HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za davatelje usluga pristupa internetu koji se odnosi na širokopojsni pristup internetu te je u postupku stručnog nadzora od HT-a zatraženo očitovanje. HT se očitovao dopisom od 19. kolovoza 2009.g. u dostavljenom roku.

U ovom stručnom nadzoru utvrđeno je sljedeće.

Člankom 14. stavkom 2. Dodatka Standardne ponude HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za davatelje usluga pristupa internetu koji se odnosi na širokopojsni pristup internetu (Dodatak Standardne ponude) propisano je u kojem slučaju HT ima pravo privremeno obustaviti pružanje ADSL Transport usluge. Navedenom odredbom propisano je da je privremena obustava s trenutnim učinkom moguća cit.: „- u slučaju da Korisnik propusti podmiriti bilo koji dugovani i nesporni račun za bilo koji dospjeli iznos za ADSL Transport uslugu pruženu od strane T-Com-a, u roku od 60 dana od dana Opomene, ili ne pruži, obnovi ili ponovno uspostavi financijsko jamstvo iz članka 12. ovih Općih uvjeta.“

Člankom 12. stavkom 1. Dodatka Standardne ponude propisano je: „Prije aktivacije usluge, Korisnik će pružiti T-Com-u po vlastitom izboru jedan od sljedeća tri instrumenta plaćanja...“ Stavkom 2. istog članka propisano je: „U trenutku sklapanja Ugovora o ADSL Transport usluzi, Korisnik će biti obvezan, ovisno o izabranom instrumentu osiguranja plaćanja, uplatiti inicijalne iznose depozita na escrow račun, ili T-Com-u dostaviti bankarsku garanciju u visini inicijalnih iznosa odnosno dostaviti T-Com-u bjanko zadužnicu ovjerenu kod javnog bilježnika. Inicijalni iznosi određeni su u Prilogu E.“

Nadalje, stavkom 3. istog članka određeno je: “ Nakon uplate inicijalnih iznosa depozita, dostave bankarske garancije u visini inicijalnih iznosa, odnosno bjanko zadužnice, iznosi depozita ili bankarske garancije mogu se revidirati odnosno dostaviti dodatne bjanko zadužnice svaka tri mjeseca na osnovi izmjerenih stvarnih podataka o prometu.“

U ovom stručnom nadzoru nesporno je utvrđeno da je dana 17. kolovoza 2009.g. HT proveo privremenu obustavu pristupa u svrhu pružanja širokopoljasnih ADSL Internet usluga krajnjim korisnicima Metroneta s trenutnim učinkom, iako je na dan predmetne obustave - 17. kolovoza 2009.g., HT imao saznanja o izvršenoj uplati dugovanja Metroneta u iznosu od 60.550,50 kuna, a što HT nije niti osporio u svom dopisu od 19. kolovoza 2009.g.

Neplaćanje računa za mjesec svibanj ove godine u iznosu od 46.214,92 kuna s dospijecom 26. lipnja 2009.g. i za mjesec lipanj ove godine u iznosu od 58.566,59 kuna, na koje se HT poziva u svom dopisu od 19. kolovoza 2009.g. nije moglo biti valjana pravna osnova za predmetnu obustavu, budući da u trenutku obustave još uvijek nije istekao rok od 60 dana od opomene, a koji uvjet je trebao biti ispunjen temeljem članka 14. stavka 2. alineje 2. Dodatka Standardne ponude, da bi se obustava mogla smatrati valjanom.

Nadalje, obustavljanje predmetne usluge zbog nedostavljanja osam bjanko zadužnica po 100.000,00 kuna također nije osnovano budući da je HT, sukladno gore citiranim odredbama Dodatka Standardne ponude, mogao zahtijevati od Metroneta dostavu jednog od tri instrumenta osiguranja plaćanja po vlastitom izboru najkasnije prije aktivacije usluge, odnosno u trenutku sklapanja ugovora, kako je propisano člankom 12. stavcima 1. i 2. Dodatka Standardne ponude. Budući da je ugovor o pružanju ADSL Transport usluge sklopljen između HT-a i Metroneta dana 20. lipnja 2008.g. (Ugovor), a tim Ugovorom stranke su sporazumno utvrdile prestanak važenja ranijih ugovora, HT nakon aktivacije usluge po Ugovoru, odnosno gotovo 14 mjeseci nakon aktivacije usluge, nije imao pravo pozivati se na članak 14. stavak 2. alineju 2. Dodatka Standardne ponude kao pravnu osnovu za predmetnu obustavu. Naime Prilog E – Inicijalni iznosi depozita Dodatka Standardne ponude primjenjiv je samo u situacijama izdavanja instrumenata osiguranja prije aktivacije usluge, budući da u navedenom prilogu stoji: „Prije aktivacije usluge, Korisnik će biti obavezan dostaviti T-Com-u, po svom izboru....“. Očigledno je da je HT konzumirao ugovor, dakle u cijelosti aktivirao uslugu bez prethodno primljenog financijskog jamstva po izboru Korisnika (Metroneta), te je po tom ugovoru od dana 20. lipnja 2008.g. nadalje, neprekidno pružao uslugu pristupa svojoj mreži u svrhu pružanja širokopoljasnih ADSL Internet usluga krajnjim korisnicima Metroneta-a. Dakle, HT je prilikom obustave predmetne usluge postupio suprotno Dodatku Standardne ponude.

Osim toga, HT je prilikom zahtijevanja sredstava osiguranja morao uzeti u obzir odluku Vijeća HAKOM-a Klasa: 344-01/09-01/1079 Ur.broj: 376-11-09-01 od 17. srpnja 2009. g. kojom mu je određivanjem regulatorne obveze transparentnosti nametnut određeni režim osiguranja potraživanja kroz instrumente osiguranja koje je ovlašten potraživati od drugih operatora. Navedena odluka pa tako i ova regulatorna obveza obvezujuća je za HT danom primitka odluke, a to je 31. srpnja 2009.g.

Naime, HT-u je navedenom odlukom oduzeto pravo zahtijevati instrumente osiguranja „ukoliko operator u razdoblju od jedne godine od dana sklapanja ugovora o korištenju usluge bitstream pristupa uredno podmiruje svoje obveze“. Također HT navedenom odlukom ne može (str. 76. Analize tržišta veleprodajnog širokopoljasnog pristupa koja je sastavni dio Odluke Vijeća HAKOM-a).

U navedenoj odluci Vijeće HAKOM-a odredilo je (cit.): „...kako bi se onemogućilo HT-u da iskorištava svoj položaj operatora sa značajnom tržišnom snagom, a sve u svrhu sprječavanja narušavanja i ograničavanja tržišnog natjecanja u području elektroničkih komunikacija, HT je obavezan u standardnu

ponudu veleprodajnog širokopojasnog pristupa koju će objaviti dana 01. listopada 2009. godine ugraditi sljedeće:

- jedan od instrumenta osiguranja plaćanja koje će HT utvrditi unutar standardne ponude veleprodajnog širokopojasnog pristupa mora biti zadužnica;
- HT je obvezan u tekućem mjesecu slati račune za usluge koje su predmet ove standardne ponude pružene u prethodnom mjesecu;
- rok dospijea plaćanja računa je 30 dana od dana slanja računa, pri čemu HT šalje pisanu opomenu po isteku roka dospijea;
- ukoliko operator u razdoblju od jedne godine od dana sklapanja ugovora o korištenju usluge *bitstream* pristupa uredno podmiruje svoje obveze, nakon jedne godine nije obvezan dostavljati instrumente osiguranja plaćanja;
- HT će primijeniti postupak naplate potraživanja iz dostavljenih instrumenata osiguranja plaćanja tek ukoliko operator ne podmiri svoja dospjela i *nesporna* dugovanja u roku 30 dana od zaprimanja pisane opomene;
- ukoliko se ne može naplatiti iz instrumenata osiguranja plaćanja, HT može privremeno obustaviti pružanje usluge tek ukoliko operator korisnik ne podmiri bilo koji dugovani i nesporni račun za usluge koje proizlaze iz ove standardne ponude u roku od 30 dana od zaprimanja pisane opomene. HT nema pravo privremeno obustaviti pružanje usluge u slučaju da mu operator u roku 30 dana od zaprimanja pisane opomene dostavi ili obnovi odgovarajući instrument osiguranja plaćanja. „

Također je odlukom Vijeća HAKOM-a klase: UP/I-344-01/08-01/547, urbroj: 376-11-09-24 od 19. lipnja 2009.g. HT-u naloženo u Standardnu ponudu HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za uslugu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji ugraditi izmjene i dopune na način da ne smije zahtijevati instrumente osiguranja „ukoliko operator u razdoblju od jedne godine od dana sklapanja ugovora o pristupu izdvojenoj lokalnoj petlji uredno podmiruje svoje obveze“ .

I u ovoj odluci Vijeće HAKOM-a zauzelo je jasan stav u pogledu prava HT-a zahtijevati financijska jamstva od operatora korisnika, te je tako navedeno (str.6. odluke): “ U trenutnoj fazi liberalizacije tržišta, Vijeće HAKOM-a ocijenilo je da nije potrebno dostavljati ovakva dodatna osiguranja iz razloga što se time otvara mogućnost neravnopravnog odnosa među operatorima. Naime, sporna odredba u svakom trenutku zakašnjenja s plaćanjem računa HT-u, pa makar ono bilo i 1 dan, u slučaju nedostavljanja traženog sredstva osiguranja, otvara mogućnost HT-u obustaviti uslugu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji kako za postojeće izdvojene lokalne petlje tako i po novim zahtjevima operatora korisnika, čime se dakle privremeno obustavlja elektronička komunikacijska usluga krajnjim korisnicima operatora korisnika. Time se HT stavlja u poziciju da utječe na ugovorni odnos operatora korisnika i njegovih krajnjih korisnika, što može imati za posljedicu gubitak vjere korisnika u nove alternativne operatore te posljedično smanjenje zdrave tržišne konkurencije među operatorima. Stoga je u cilju osiguranja nediskriminacije, poticanja ravnopravnog tržišnog natjecanja kao i osiguranja najpovoljnijih uvjeta za korisnike usluga,... spornu odredbu koja dodatno jača već dovoljno jaku tržišnu poziciju HT-a, potrebno brisati.“

Nadalje, HT je dana 01. listopada 2009.g. obvezan objaviti i primijeniti novu Standardnu ponudu veleprodajnog širokopojasnog pristupa u skladu s točkom IV. Odluke Vijeća HAKOM-a Klasa: 344-01/09-01/1079 Ur.broj: 376-11-09-01 od 17. srpnja 2009. g. (Odluka Vijeća HAKOM-a) u kojoj mu je određeno primijeniti novi režim instrumenata osiguranja plaćanja, kako je prethodno citirano. Postojeći Dodatak Standardne ponude, na koji se HT u ovom postupku poziva kao razlog za obustavu

pristupa krajnjim korisnicima Metroneta, ostavljen je na snazi samo u prijelaznom razdoblju do dana 01. listopada 2009.g. i to isključivo zbog kontinuiteta i pravne sigurnosti sudionika tržišta elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, a nikako kao dokument kojim bi se izmijenila Odluka Vijeća HAKOM-a.

Zahtjev HT-a za dostavom bjanko zadužnica u ukupnom iznosu od 800.000,00 kuna, koji iznos je nesrazmjeran u odnosu na iznose računa s čijim plaćanjem je Metronet kasnio i zbog kojih je HT tražio dostavljanje predmetnih zadužnica (60.550,50 kuna, 46.214,92 i 58.566,59 kuna), nije u skladu sa prethodno citiranim odlukama Vijeća HAKOM-a osobito stoga što od dana 01. listopada 2009.g. HT nema niti pravo zadržati ovakva financijska jamstva.

Stoga je u ovom stručnom nadzoru utvrđeno da HT traženjem financijskih jamstava od Metroneta postupa suprotno odredbama Dodatka Standardne ponude, kao i regulatornim obvezama transparentnosti te pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže, koje obveze su mu određene točkom II. Odluke Vijeća HAKOM-a od 17. srpnja 2009.g, a kojih obveza se HT dužan pridržavati od dana primitka Odluke – 31. srpnja 2009.g. Naime, navedenom odlukom Vijeća HAKOM-a (str. 67. Analize tržišta) HT-u je određeno u skladu s člankom 61. stavkom 3. točkom 3. ZEK-a, da ne smije ukinuti već odobreni bitstream pristup, a Agencija je utvrdila (cit.): „...„da je navedena obveza nužna, s obzirom da bi, u odsustvu regulacije, HT bio u mogućnosti prestati pružati uslugu operatorima koji već djeluju na tržištu, a što bi uzrokovalo gubitak tržišnog udjela operatora, pa i izlaska s tržišta, a sve nauštrb krajnjih korisnika, s obzirom da bi izgubili mogućnost korištenja i izbora usluga koje su već postojale na tržištu. Nadalje, HT ne smije ukinuti već odobreni bitstream pristup osim ako se operatori međusobno dogovore o nekom obliku migracije“.

Slijedom svega navedenog, nadzornik elektroničkih komunikacija je sukladno članku 114. stavku 1. točk. 17. i 19. i stavku 6. ZEK-a, odlučio kao u točkama I. i II. ovog rješenja. Temeljem članka 116. stavka 1. ZEK-a nadzornik elektroničkih komunikacija odlučio je kao u točki I. ovog rješenja. HT je dužan postupiti po rješenju nadzornika elektroničkih komunikacija. Nepostupanje po rješenju nadzornika povlači izricanje upravne mjere izražene u novčanom iznosu u visini do dvadesetostruke prosječne plaće u Republici Hrvatskoj u proteklom tromjesečju. Svaka sljedeća upravna mjera izriče se u dvostrukom iznosu, sve sukladno članku 116. stavku 4. ZEK-a. Temeljem članka 14. stavka 4. ZEK-a ovo rješenje objavit će se na službenim stranicama Agencije te u „Narodnim novinama“.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana primitka.

**GLAVNI NADZORNIK
ELEKTRONIČKIH KOMUNIKACIJA**

Miroslav Belužić, dipl. ing.el.

Dostaviti: - Naslovu (osobnom dostavom)
- Pismohrani (ovdje)

Na znanje: Metronet telekomunikacije d.d., Zagreb, Ulica grada Vukovara 269D (poštom s povratnicom)